

JÄRFÄLLA KOMMUN
kontakt@jarfalla.se

2023-11-29

1 (17)

Dnr- SI 2023:5548

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Källtorpskolan i Järfälla kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Källtorpskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Källtorpskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar resultat utifrån variabeln flickor och pojkar i syfte att planera och genomföra ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder ett arbete tillsammans med lärare och elevhälsa för att utveckla undervisningen för att tillgodose elevers och elevgruppers behov av stöd och utmaningar efter hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att skolans rutiner och gemensamma förhållningssätt efterföljs av samtlig personal samt att det finns forum där lärare och elever diskuterar gemensamma strategier för att förbättra studieron.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **29 augusti 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektion.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5548) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Källtorpskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn skapar en god grund för utvecklingen av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat. Utifrån analysen fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Däremot är rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete begränsat.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utvecklingen av verksamheten genom uppföljning av olika resultat. Rektorn använder flera olika metoder för systematisk uppföljning av bland annat kunskapsresultat samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Elevers omdömen och betygsresultat, elevenkäter och protokoll från arbetslagsmöten är några exempel på vad rektorn använder sig av i sin uppföljning. Därtill följer rektorn upp undervisningens genomförande samt de förutsättningar som har getts lärarna. Av flera av Skolinspektionens intervjuer framgår att undervisningens genomförande följs upp genom exempelvis rektorns lektionsobservationer samt utvärderingar som lärare gör av sin undervisning. Lärares utvärderingar av undervisningen följs bland annat upp vid medarbetarsamtal. Vidare framgår att rektorn följer upp både personella och organisatoriska förutsättningar för genomförande av undervisningen, främst genom möten med lärare och med elevhälsan. I möten med lärare och elevhälsan följs även elevers behov av stöd och problematisk skolfrånvaro upp.

Av granskningen framgår vidare att rektorn efter analys genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas. Av flera intervjuer framgår att rektorn arbetar kontinuerligt med att analysera skolans olika resultat och att både lärare och elevhälsan deltar i det arbetet. Pågående utvecklingsåtgärder har en tydlig koppling till de behov som finns på skolan och syftar till att höja kvaliteten i undervisningen. Skolan arbetar vid tidpunkten för granskningen bland annat med att förbättra studieron på skolan. Utifrån skolans analys har rektorn beslutat om en förändring i delar av skolans organisation i syfte att kunna ge ett mer effektivt stöd för eleverna samt förbättra studieron. Skolans analys har även lett till ett utvecklingsarbete för en tydlig lektionsstruktur där målet är att elever ska känna igen sig oavsett vilken lärare som undervisar. Rektorn beskriver i intervju att resurser kan förändras och omfördelas under läsåret för att bäst möta de behov som finns på skolan. Vidare beskriver rektorn att effekter av skolans resursfördelningar följs upp kontinuerligt. I det uppföljningsarbetet deltar både lärare och elevhälsa regelbundet. Genom huvudmannen kan skolan även få extra resurser, exempelvis i form av handledning från Järfälla kommuns centrala resursteam.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av Skolinspektionens intervjuer med både lärare och representanter för elevhälsan framgår att rektorn arbetar intensivt med värdegrundsuppdraget och att det genomsyrar skolans arbete. Rektorn har också organiserat för att ge lärarna goda förutsättningar att samverka genom en tydlig mötesstruktur. Lärarna beskriver i intervjuer att det är tydligt vad syftet är med olika möten och att undervisningens kvalitet är i fokus. Vid en del av lärarnas möten deltar även elevhälsan. Möten är också lärarnas främsta forum för det kollegiala lärandet, där både ämnesspecifikt lärande samt sådant som är relevant för hela skolan tar plats. Samtliga lärare ska exempelvis genomgå en forskningsbaserad utbildning i syfte att få gemensamma metoder för att skapa en positiv studiemiljö. Rektorn följer kontinuerligt upp vilket avtryck det kollegiala lärandet ger i undervisningen. Av intervju med elevhälsan framgår även att funktioner därifrån genomför lektionsobservationer och återkopplar till lärare.

Av granskningen framgår vidare att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga. Skolans rutiner och regler går exempelvis igenom på arbetsplatsträffar (APT) och i arbetslagen. När en nyanställd börjar på skolan får denne en introduktion av skollärdningen och ett personalkort där flera regler och policys för skolan framgår. Skolans regler och rutiner tar även personal som eventuellt tillkommer under läsåret del av.

Skolan har ett begränsat jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning och styrning av skolans jämställdhetsarbete är begränsat. Rektorn leder och styr visserligen ett omfattande värdegrundsarbete på skolan, dock har det arbetet inte något tydligt fokus på att eleverna ska ges samma förutsättningar att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Av Skolinspektionens intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan beskrivs att lärare har jämställdhetsdiskussioner i ämneslaget och att kön är en variabel vid betygsuppföljning. Vidare beskrivs att det finns ett behov på skolan av att arbeta med omedvetna normer, däribland hur vuxna på skolan tilltalar flickor respektive pojkar. Lärare och representanter för elevhälsan uppger vidare att det inte finns någon tydlig strategi för hur rektorn leder jämställdhetsarbetet på skolan. Av intervju med rektorn framgår att de skillnader som identifierats mellan flickors och pojkars kunskapsresultat och upplevda trygghet inte har analyserats på ett tydligt sätt. Några tydliga slutsatser om vad eventuella skillnader mellan flickor och pojkar beror på framkommer inte. I elevintervjuer beskrivs att elever upplever att flickor och pojkar blir behandlade på olika sätt av personalen och att de inte pratar om jämställdhet på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar resultat utifrån variabeln flickor och pojkar i syfte att planera och genomföra ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Granskningen visar att det strategiska jämställdhetsarbetet på skolan är begränsat. I avsaknad av ett medvetet jämställdhetsarbete finns en risk att omedvetna normativa mönster om flickor och pojkar förstärks i elevernas utbildning och skolmiljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att initiera och leda ett strategiskt och strukturerat jämställdhetsarbete. Ett sådant arbete skulle kunna ha sin utgångspunkt i det befintliga värdegrundsarbetet men att rektorn gör en tydlig analys av skolans resultat utifrån variabeln kön. Resultat som skolan redan följer upp skulle kunna inkluderas i uppföljningen, exempelvis studieresultat, resultat avseende trygghet, uppgifter om särskilt stöd, anmälningar om kränkande behandling eller hur lärarna arbetar med jämställdhetsfrågor i undervisningen. Dessa resultat behöver sedan analyseras för att ta reda på orsakerna till resultaten och eventuella skillnader mellan flickor och pojkar. I analysen bör de uppföljda resultaten ställas i relation till faktorer såsom exempelvis utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer. De slutsatser som dras av analysen kan påverka den fortsatta planeringen och

organiseringen av skolans arbete, med syfte att bedriva ett strategiskt och strukturerat jämställdhetsarbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen av undervisningen är att det finns en tydlig struktur och variation i undervisningen, men eleverna får inte alltid ett tillräckligt aktivt lärarstöd för komma igång i skolarbetet. Skolans arbete med att låta eleverna ha ett reellt inflytande över innehållet i undervisningen, samt att utvärdera undervisningen är begränsat. Vidare stärker lärarna elevernas självförtroende och motivation i undervisningen, men en del elever behöver både mer stöd och fler utmaningar i undervisningen än vad som ges.

Undervisningen är strukturerad och varierad, men eleverna får inte alltid ett tillräckligt aktivt lärarstöd

Av granskningen framgår att det finns en genomtänkt struktur i undervisningen, som kännetecknas av inledning, ett logiskt flöde i lektionsuppläggen och ett sammanfattande avslut. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att det finns flera gemensamt överenskomna rutiner för lektionsstart, där lärare exempelvis samlar in elevernas mobiltelefoner. Vidare framgår att syfte och mål med undervisningen presenteras på ett tydligt sätt, samt överensstämmer med målen i läroplanen. Lektioner avslutas också på ett tydligt sätt. Flera lärare avslutar lektioner genom att sammanfatta lektionens innehåll eller återknyta till syftet och målet med lektionen. Elever beskriver i intervjuer att syftet och vad som ska göras på lektioner är tydligt.

Granskningen visar även att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en tillräcklig variation och balans under lektioner. Lärare beskriver i Skolinspektionens intervjuer att de planerar undervisningen för att växla mellan

teoretiska och praktiska moment. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att det finns en balans mellan olika undervisningsmetoder, såsom lärares genomgångar, enskilt arbete och diskussioner. Flera lärare växlar mellan digitala hjälpmedel och att skriva på tavlan vid genomgångar. Trots denna balans har flera elever svårt att upprätthålla sitt engagemang och intresse under hela lektionstiden. Elever beskriver i intervjuer att det skiljer sig mycket åt mellan hur lärare på skolan organiserar för en varierad och balanserad undervisning.

Av granskningen framgår vidare att finns elever som inte ges ett tillräckligt aktivt lärarstöd i undervisningen för att de ska komma igång med olika uppgifter. Vid flera lektionsobservationer framkommer att elever inte kommer igång med de arbetsmoment som läraren aviserat. Även om de flesta lärare använder olika strategier för att fånga elevernas uppmärksamhet och cirkulerar i klassrummet för att hjälpa elever vid enskilt arbete, finns det tillfällen under lektioner när elever som skulle behöva hjälp inte får det. Det medför att de eleverna ägnar sig åt andra saker än vad de ska. Elever beskriver i intervjuer att det finns lärare på skolan som inte förklarar tillräckligt mycket för att elever ska förstå vad som förväntas av dem.

Lärarna ger eleverna reflektionsmöjligheter men ger begränsade metoder för att systematiskt utvärdera undervisningen

Granskningen visar att eleverna uppmuntras till att reflektera genom uppgifter utan givna svar och till att prova olika strategier i sitt lärande. Vid flera av Skolinspektionens lektionsobservationer förekommer tillfällen som främjar elevernas lärande genom att lärare låter dem resonera, utveckla och motivera sina svar. Flera lärare resonerar med eleverna snarare än att tala om för eleverna om de har svarat rätt eller fel. Av Skolinspektionens intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna får lära sig om studieteknik på deras handledartid, och att eleverna får välja mellan olika arbetssätt och arbetsformer när undervisningen tillåter. Vidare framgår att studie- och yrkesvägledare bistår lärare med arbetsmaterial om olika lärstrategier.

Av granskningen framgår vidare att lärarna i viss mån låter elevernas synpunkter påverka planeringen och genomförandet av undervisningen. Även om lärare i intervjuer beskriver att det förekommer att eleverna får utvärdera undervisningen på enskilda lärares initiativ, framkom inga tydliga inslag av detta under lektionsobservationer. Någon tydlig systematik i hur eleverna involveras i att kontinuerligt utvärdera undervisningen på skolan framkommer inte. Av intervju med elever framgår att elever har en delad uppfattning kring om de i någon form tillfrågats om hur undervisningen är. En del elever säger att lärare frågar eleverna, andra elever säger att de inte fått svara på någon fråga kring sin upplevelse av undervisningen. I Skolenkäten som genomfördes

under vårterminen 2023 framgår att en hög andel av eleverna i årskurs 8 upplever att de har litet inflytande över arbetssätt och innehåll på lektioner¹. Eleverna svarar visserligen på frågor som delvis berör undervisningen på handledartid och inför utvecklingssamtal, men elevers möjlighet till kontinuerligt och reellt inflytande är begränsat.

Lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende, men det finns elever som behöver ytterligare anpassningar

Granskningen visar att det förekommer vissa inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära, samt inslag där lärarna förmedlar att de har höga förväntningar på eleverna. Av Skolinspektionens intervjuer med lärare samt lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och berömmar eleverna i undervisningen. Lärare beskriver vidare att de använder aktuella händelser och refererar till elevers intressen för att motivera eleverna inför olika moment i undervisningen. Elever beskriver i intervjuer att lärare motiverar eleverna i undervisningen olika mycket, flera elever säger att det oftast är deras handledare som gör undervisningen intressant. I Skolinspektionens skolenkät svarar en hög andel elever i årskurs 8 att lärarna sällan eller aldrig får elever att bli intresserade av undervisningen². Eleverna uppger i intervju att de lärare som lyckas motivera dem gör det genom att exempelvis använda humor, variera arbetssätt eller få eleverna att blicka framåt genom att påminna om kommande gymnasieval.

Av granskningen framgår vidare att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas efter behov som finns i olika elevgrupper, men en del elever både mer stöd och fler utmaningar i undervisningen än vad som ges. I intervju med elevhälsan beskrivs att lärare och elevhälsan samverkar för att skolans generella anpassningar ska hjälpa så många elever som möjligt. Lärare ger i intervjuer flera exempel på hur undervisningen kan anpassas efter de behov som elever och elevgrupper har. Trots detta framgår av lektionsobservationer och elevintervjuer att undervisningen mestadels är anpassad efter en medelnivå, snarare än att stimulera elever efter hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Detta bidrar till att eleverna tappar intresse och motivation för undervisningen. Rektorn uppger i intervju att lektioner behöver planeras tydligare efter elevgrupperns faktiska kunskapsnivå och samtidigt anpassa undervisningen för de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Vid en del lektioner deltar personella resurser från skolans stödenhet på lektioner, vilket ger stöd till både enskilda elever

¹ Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat för elever årskurs 8 grundskola. www.skolverket.se

² Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat för elever årskurs 8 grundskola. www.skolverket.se

samt till elevgruppen i helhet. Lärare beskriver dock i intervjuer att behovet av stöd i vissa elevgrupper är större än vad som faktiskt ges.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder ett arbete tillsammans med lärare och elevhälsa för att utveckla undervisningen för att tillgodose elevers och elevgruppers behov av stöd och utmaningar efter hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att det finns tillfällen i undervisningen när elever behöver både ytterligare stöd samt extra utmaningar för att utifrån sina förutsättningar och behov ges möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan fortsätter att analysera både för- och nackdelar med de anpassningar som genomförs på gruppnivå. Skolan behöver skapa en samsyn och lärarna utgå ifrån gemensamma strategier för att anpassa undervisningen för elever som nått längre i sin kunskapsutveckling. Genomgångar som omfattas av flera olika konkreta exempel kan vara bra för vissa elever, medan det får andra elever att tappa intresset. Lärare behöver därför i högre utsträckning bli medvetna om vilka konsekvenser de anpassningar som görs på gruppnivå kan få för elevernas engagemang. Lärare behöver vara beredda på att kunna ge både utmaningar och extra anpassningar i en och samma undervisningssituation, men också kunna utforma undervisningen så att stödjande insatser och utmaningar kommer alla elever till del.

Analysen kan utgå från observationer av undervisning och ske i nära samverkan mellan elevhälsan och lärare. I detta arbete kan rektorn med fördel använda sig av Skolinspektionens kvalitetsgranskning av hur skolor arbetar för att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling ska behålla sitt intresse för skolarbetet och ges möjlighet att nå längre³, samt den tematiska kvalitetsgranskningen "Skolors arbete för en tillgänglig lärmiljö för elever med neuropsykiatriska svårigheter"⁴. Även

³ Skolinspektionen 2022. Stimulerande undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
www.skolinspektionen.se.

⁴ Skolinspektionen 2023. Skolors arbete för en tillgänglig lärmiljö för elever med neuropsykiatriska svårigheter.
www.skolinspektionen.se.

Skolinspektionens tematiska analys av utmaningar i undervisningen kan vara ett stöd för rektorn i detta arbete⁵.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan bedriver ett medvetet och konkret arbete för att skapa trygghet på skolan. Arbetet bygger på kartläggning och analys av behov. Lärare, elevhälsan och rektorn deltar i arbetet för att skapa och upprätthålla studiero. Lärarnas förhållningssätt för att skapa studiero är dock olika vilket leder till att arbetet inte får tillräckligt stor effekt, eftersom det inte alltid är tydligt för eleverna vad som gäller.

Skolan har ett fungerande arbete för att upprätthålla tryggheten på skolan

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Skolans trygghetsarbete bygger på uppföljning och analys av hur elevernas trygghet påverkar lärandet. Rektorn följer exempelvis upp lärarnas planering av värdegrundsarbetet. Arbetet utgår från elevernas perspektiv och kartläggs med stöd av enkäter, exempelvis attitydundersökningen, och frågor till elever inför utvecklingssamtal samt genom trygghetsvandringar. Resultat från enkäter följs upp av skolan och tryggheten på skolan diskuteras med eleverna på bland annat klassråd och elevråd. Rektorn beslutar om åtgärder efter uppföljning och analys. Vidare framkommer att skolan har ett elevteam på skolan i syfte att bidra till skolans trygghetsarbete utifrån ett elevperspektiv. Av Skolinspektionens intervjuer med elever framgår att intervjuade elever i huvudsak känner sig trygga på skolan.

Av granskningen framgår vidare att skolan har ett pågående främjande arbete för att lärare och elever ska ha gemensamt synsätt på hur tryggheten kan stärkas i klassrummet. Lärare beskriver i intervjuer att det finns ett behov av att förbättra tryggheten på skolan och att det pågår ett arbete där trygghetsteam, elevhälsan och

⁵ Skolinspektionen 2016. Utmaningar i undervisningen. www.skolinspektionen.se

lärare samverkar i det förebyggande och främjande arbetet. Skolans analys har visat att eleverna känner sig minst trygga i klassrummet, och skolan arbetar med insatser för att förbättra elevernas trygghet i det avseendet. Skolans arbete utgår från olika metoder, däribland har skolan påbörjat ett arbete med den forskningsbaserade metoden "Inkluderande Beteendestöd I Skolan" (IBIS) för att skapa en positiv studiemiljö. Personalen på skolan får utbildning för att skolans valda arbetsmetoder ska få avsedd effekt. Av lärarintervjuer framkommer att skolan arbetar med ett tydligt fokus på värdegrundsfrågor och att utbildningen i specifika arbetsmetoder bidrar till att skapa ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med tryggheten på skolan.

Skolan arbetar med studieron, men arbetet har inte tillräcklig effekt

Granskningen visar att skolan arbetar med att förbättra studieron, men det arbetet ger inte alltid avtryck i undervisningssituationer. Även om skolan arbetar med åtgärder som syftar till att förbättra studieron finns det elever på skolan som blir störda under lektioner. Av huvudmannen inskickad information och i Skolinspektionens intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att studieron är ett prioriterat utvecklingsområde på skolan. Exempelvis är skolans arbete med att skapa en enhetlig lektionsstruktur en del av det främjande arbetet med att förbättra studieron på skolan. Trots att lärarna använder sig av flera gemensamma strategier för god studiero finns det elever som ägnar sig åt annat än skolarbete. I intervjuer med både lärare och elever beskrivs att studieron på skolan varierar, elever beskriver att lärares olika förhållningssätt gör att studieron är ojämn på olika lektioner. Av flera av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att sena ankomster, elever som pratar med andra elever eller inte kommer igång med sitt skolarbete är sådant som påverkar studieron negativt. Av intervjuer med lärare framkommer att elever som uppehåller sig i korridorer när klasser har lektion också kan vara sådant som påverkar studieron negativt. Representer för elevhälsan beskriver i intervju att skolan arbetar med att elever och lärare ska ha en samsyn om vad god studiero innebär. Elevhälsan har bland annat organiserat rollspel i klassrum med fokus på hur studieron påverkas vid sena ankomster.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att skolans rutiner och gemensamma förhållningssätt efterföljs av samtlig personal samt att det finns forum där lärare och elever diskuterar gemensamma strategier för att förbättra studieron.

Granskningen visar att trots att rektorn uppmärksammat problem med bristande studiero och att skolan arbetar med utvecklingsåtgärder så råder det fortfarande brist på studiero i flera klasser.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i ökad utsträckning tydliggör för eleverna vilka förväntningar skolans personal har på arbetsron i klassrummen och att elever såväl som lärare har ett ansvar för att bidra till studiero. Rektorn kan tillsammans med lärarna analysera och söka orsaker till den bristande studieron i vissa undervisningsgrupper utifrån olika perspektiv, exempelvis kopplingen mellan undervisningens kvalitet och elevernas engagemang, anpassningar för stöd och stimulans, och hur lärares ledarskap i klassrummet påverkar studieron. Även om studiero kan innebära olika ljudnivåer i klassrummet beroende på tillfälle är det viktigt att skolan grundligt analyserar hur studieron kan förbättras ytterligare. Skolan behöver ha väl fungerande forum för lärarna och eleverna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. Vad som framkommer vid utvecklingssamtal kan exempelvis sammanställas på gruppnivå och utgöra grund för vidare diskussion och analys.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar omdömen och betyg för att upptäcka eventuella avvikelser som kan ha sin grund i att lärare gör olika tolkningar av betygskriterierna. Rektorn för även diskussioner med lärare och har tydliga förklaringar till eventuella skillnader. Vidare ser rektorn till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och rektorn ger goda förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg.

Rektorn analyserar omdömen och betyg i syfte att fånga upp eventuella avvikelser

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen, samt för diskussioner med lärare om rektorn upptäcker avvikelser. Rektorn har exempelvis upptäckt avvikelser i elevers slutbetyg i årskurs 9 jämfört med elevers provresultat på nationella prov. Rektorn har vid

uppföljande samtal med lärarna fått tydliga förklaringar till dessa avvikelser. Flera lärare bekräftar i Skolinspektionens intervju att rektorn lyfter eventuella skillnader mellan lärares betygssättning. Lärare beskriver vidare att lärare diskuterar och jämför sina bedömningar av olika elevuppgifter i förhållande till styrdokumentet i ämneslagen. Rektorn deltar på vissa möten där lärare diskuterar betygssättning och har då möjlighet att uppmärksamma om lärare gör olika tolkningar av betygskriterierna.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar samt ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Av Skolinspektionens lärarintervjuer framkommer att flera lärare sambedömer fortlöpande under året som ett led i att kvalitetssäkra bedömningar och betyg. Vidare används sambedömning av nationella prov och diskussioner på ämneslagsmöten som ytterligare metoder för lärarna att göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskaper, samt kvalitetssäkra betyg. De lärare som inte har någon ämneskollega på skolan deltar i kommunövergripande samarbeten med lärare i samma ämne från andra skolor, med fokus på bedömning och betyg. I intervju med elevhälsan framkommer även att vissa funktioner i elevhälsan samarbetar med lärarna genom att ge viss vägledning i bedömningsfrågor utifrån deras kunskap om elevers behov.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sara Carlsson, enhetschef.

I den slutliga handläggningen har John Haeberle, utredare (föredragande) och Maria Hermansson, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 24 och 25 oktober 2023. Besöket genomfördes av John Haeberle och Maria Hermansson

Källtorpskolan är en kommunal grundskola belägen i Järfälla kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 7-9. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök var enligt uppgifter från skolan 350 elever inskrivna.